

Növénytani Tanszék és Soroksári Botanikus Kert
Cím: 1118 Budapest, Ménesi út.44.
Tel.: +36-1-305-7222
E-mail: Hohn.Maria@kertk.szie.hu

ÚTMUTATÓ A HERBÁRIUM ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

a Kertészettudományi Kar Kertészmérnöki alapszak (BSc),
Szőlész-borász alapszak (BSc), valamint a Tájépítészeti Kar Tájrendező és Kertépítő mérnöki alapszak (BSc)
I. évfolyamának hallgatói részére

A kötelezően elkészítendő **növénygyűjtemény** az elméleti ismeretek, valamint a laboratóriumi és terepgyakorlatok anyagának elsajátításához és gyakorlati alkalmazásához nyújt segítséget. Az **I. félévben minden hallgatónak 50 darabos** növénygyűjteményt kell a vizsgaidőszak megkezdéséig elkészítenie, melyet a Kertészmérnöki és a Tájrendező- és Kertépítő mérnöki alapszak hallgatói a **II. (tavaszi) félévben** további 50 lappal összesen 100-ra egészítenek ki.

A lágyszárú növényekből teljes (vegetatív szervekkel: gyökérrel, szárral, levéllel, és generatív szervekkel: virággal vagy termésselel rendelkező) **növényt kell felragasztani**. Ha a növény hosszabb a rajzlapnál, akkor „V”, „N” vagy „M” alakban össze kell hajtani, de **szétdarabolni nem szabad!**

Egy lapra egy fajt lehet felragasztani (kivéve élősködők). Kis növényekből egy lapra több példányt, esetleg különböző fejlettségű példányt ragaszthatnak fel!

A raktározásra módosult szervekből (pl. karógyökér, szárgumó, káposztafej, hagyma) és húsos termésekből (pl. nagy bogyó, kabak) **hossz- vagy keresztmetszetet lehet készíteni**. A felsorolt szervek középtájából 3-4 mm-es szeletet készítünk, ezt celofán lapok közé helyezzük és azzal együtt újságlap között préseljük: az újságpapírt teljes száradásig naponta cserélni kell.

A fás növényekből 25-30 cm-es jellegzetes – rendszerint rövid, generatív jellegű — hajtást (fásodott résszel, azaz vesszővel együtt) préseljenek. A hajtáson virág vagy termés is legyen.

A szilárd húsos termésekről lenyomatot készíthetnek (pl. alma, körte) és a lenyomatos papírlapot a növény mellé ragaszthatják. A középen hosszában kettévágott almát festékes pecsétpárnába nyomják, utána lehetőleg nem fényes papíron „bélyegzészzerűen” lenyomatot készítsenek. Ilyen módon tudják bemutatni a termés eredeti alakját és főbb részeit.

Az élősködő növényeket felismerhető **gazdanövény-részlettel együtt** gyűjtsék, valamint préseljék és a gazdanövényt is meg kell határozni.

A növényeket **A/3 méretű, félfamentes rajzlapja** kell felragasztani. Ragasztáshoz csak **enyvezett** papírszalag keskeny csíkjai használhatók! Más ragasztószalagok (pl. cellux) hamar eleresztik a növényt.

A herbáriumi lap címkéje, melyet a lap jobb alsó sarkánál helyezünk el a félév során nyomtatható ill. számítógéppel kitölthető formátumban elérhető a Növénytani Tanszék honlapjáról. A táblázat rovatait a félév során kapott útmutatók alapján töltsék ki.

Nem fogadhatók el:

a törvényesen **védett, vöröslistas**, illetve a **ritka, védendő növényfajok példányai** (ebben az esetben a teljes gyűjteményt érvénytelennek tekintjük!); a védett fajokról kérjük tájékozódjanak az országos természetvédelem honlapján

a frissen szedett, penészes és rosszul préselt, gyűrött, törött növények!

a hiányos, a taxonra (=rendszerintani egységre) nem jellemző növények;

a rosszul meghatározott növények;

a hibásan leírt nevekkel ellátott lapok;

a leváló ragasztójú vagy folyékony ragasztóval ragasztott preparátumokat viselő lapok;

a félévi ütemezésben előírtakhoz képest pontatlanul kitöltött lapok;

a nem rendszerintani sorrendbe rendezett lapokból álló gyűjtemények;

a végleges beadáskor **c e r u z á v a l** kitöltött lapok.

Felhívjuk a figyelmet arra is, hogyha bármilyen növényi szervet préselnek, a szűrő- vagy újságpapírokat **n a p o n t a c s e r é l j é k!** A papírok közé tett növényt megfelelő, folyamatos nyomóerő érje.

Már a gyűjtéskor, illetve préseléskor az egyes példányokat lelőhelyi cédulával kell ellátni, amelyre felírandó **a növény neve, a lelőhely neve, a termőhely jellege és a gyűjtés dátuma is**.

A herbárium készítésével kapcsolatos kérdéseikre a tantermi foglalkozások során a tanárok további útmutatásokat fognak adni.

A herbárium elkészítését érdemes időben elkezdni. Jó munkát kívánunk!

Budapest, 2017. július 12.

Dr. Höhn Mária
tanszékvezető egyetemi docens

A herbáriumi lapok jobb alsó sarkába felragasztandó cédula:

A hallgató neve:	
Kettős latin név:	
Faj alatti taxon:	
Magyar név:	
Virágképlet:	Életforma:
Termés:	
Törzs:	
Osztály:	
Rend:	
Család, alcsalád:	
Gyűjtés helye:	ideje:
Növény környezete:	
Ökonómbotánikai besorolás:	
Flóraelem / géncentrum:	
Ökológiai jellemző:	